

**A HÁTTÉR TÁRSASÁG A MELEGEKÉRT VÉLEMÉNYE A
TÁMOP 5.5.4. ANTI-DISZKRIMINÁCIÓS MŰSOROK, KAMPÁNYOK TÁMOGATÁSA
AKCIÓTERV TÁRSADALMI EGYEZTETÉSÉRE**

2008. november 11.

A pályázat alap- és rész céljai, valamint szakmai indoklása a diszkriminációval fenyegetett társadalmi csoportok közül a romákat, fogyatékossgal élöket, idöseket, nöket, hajléktalanokat, bevándorlókat, börtönből szabadulókat emeli ki. Nem tesz azonban említést a szexuális kisebbségi csoportokról (melegekről, leszbikusokról, biszexuálisokról és transznemüekről), holott e csoportok is a diszkriminációnak leginkább kitett társadalmi csoportok közé tartoznak, ezért mindenképpen indokolt, hogy a pályázati felhívásban megnevezett csoportok mellett a szexuális irányultság és nemi identitás szerinti csoportok is kiemelésre kerüljenek.

Az Európai Unió Amszterdami Szerződésének 13. cikke hat védett szempontot (nem, faji vagy etnikai származás, vallás vagy meggyözödé, fogyatékossg, kor, szexuális irányultság) sorol fel a hátrányos megkülönböztetési elleni fellépés kapcsán. A 2000/78/EK sz. a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló irányelv is külön nevesíti a szexuális irányultságot mint védett csoportot. A Bizottság 2008. májusában tette közzé a személyek közötti, vallásra vagy meggyözödére, fogyatékossgra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló irányelvtervezetét, amely a foglalkoztatáson kívüli jogviszonyok esetén is tiltaná a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetést. Az elmúlt idöszak egyik legjelentösebb antidiszkriminációs kezdeményezése, a *2007 – Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év* célcsoportjai között is szerepeltek a szexuális kisebbségek. Az Európai Unió direktívákat átültető 2003. évi CXXV. számú, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény is a védett csoportok között említi a szexuális irányultság és nemi identitás szerinti csoportokat. Mindezek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió közösségi joga és programjai, valamint a vonatkozó magyar jogszabályok a nem, a faji vagy etnikai származás, a fogyatékossg és a kor mellett a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés elleni fellépést is kiemelt közpolitikai célként kezelik.

Az európai diszkriminációs helyzetet feltérképezö legfrissebb adatfelvétel (Eurobarometer 296, 2008. július) bizonyítja, hogy a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés igen elterjedt az Európai Unióban, a válaszadók szerint a faji és etnikai diszkrimináció után a legelterjedtebb diszkriminációs alap. A felmérések arra is rávilágítottak, hogy Magyarországon az Európai Unió átlaghoz képest még rosszabb a helyzet: míg a meleg és leszbikus társadalmi elfogadása az Unió országaiban 10-es skálán 7,9-es értéket kapott, Magyarországon csak 6,2 pontot (az európai átlag és a magyar eredmény közti eltérés ebben a kérdésben volt a legjelentösebb). A pályázati felhívás szakmai indoklásában hivatkozott kutatások mellett a TÁRKI kutatásai a romák mellett a homoszexuálisokkal szemben is komoly társadalmi elutasítást dokumentálnak: a TÁRKI által 2005-ben végzett közép-európai összehasonlító kutatás kimutatta, hogy a négy visegrádi ország közül az azonos nemüekkel szemben a magyarok a legelutasítóbbak (Dencsö és Sík, *Educatio* 2007/1). Hasonló képet fest a magyarországi helyzetről az MTA Szociológiai Kutatóintézetének a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából készült 2007-es kutatása is: az 1122 meleg, leszbikus, biszexuális vagy transznemü válaszadó 75,7 százaléka tekintette magát hátrányosan megkülönböztetett társadalmi csoport tagjának. Mint ahogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság több esetben is kifejtette, a Hatósághoz beérkezett ilyen jellegü panaszok alacsony száma nem a diszkrimináció hiányát mutatja, hanem hogy a meleg és leszbikus jogtudatossága, jogérvényesítésbe vetett bizalma elmarad a hátrányos megkülönböztetés által érintett más csoportokétól, a szexuális irányultsághoz kapcsolódó stigma miatt a szexuális kisebbségek még panaszt tenni sem mernek.

Mindezek alapján javasoljuk, hogy a pályázat kiemelt célcsoportjai közt a szexuális kisebbségek (meleg, leszbikus, biszexuális és transznemüek) is szerepeljenek.